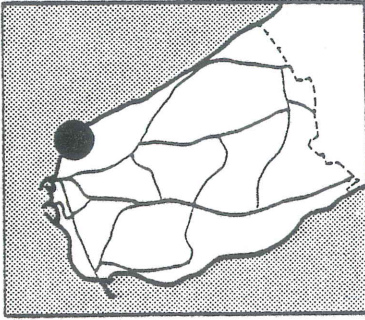

OMRÅDET VED
KNUD RASMUSSENS MUSEUM

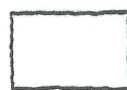
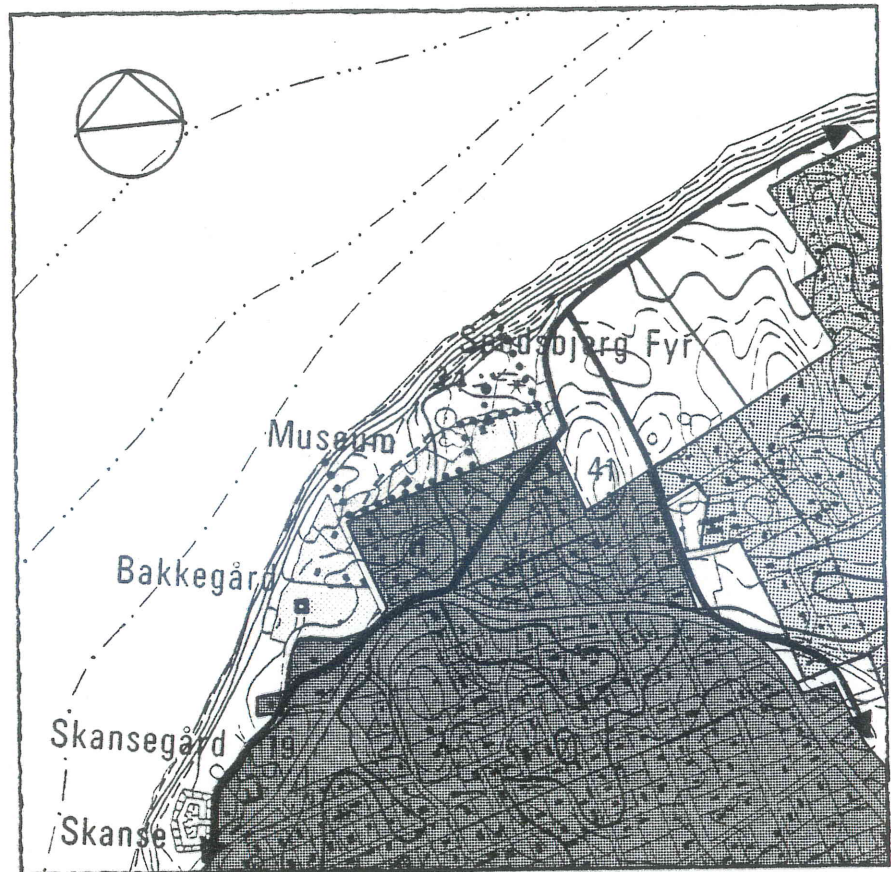
PLEJEPLAN

A. NUVÆRENDE FORHOLD

1) OMRÅDETS BELIGGENHED OG STATUS

Friarealerne omkring Spodsbjerg fyr og Knud Rasmussens museum er i kommuneplanen udlagt til offentlige formål og er del af et sammenhængende bælte af grønne områder langs kystskrænten fra Skansen til Dyssebakke-området. Mod syd støder areaerne op til et område med helårsbeboelse. Størrelse ca. 2,5 ha.

Grønne områder
iflg. kommuneplan

Sommerhusområde

Helårsområde

Planlagt hovedsti

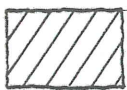
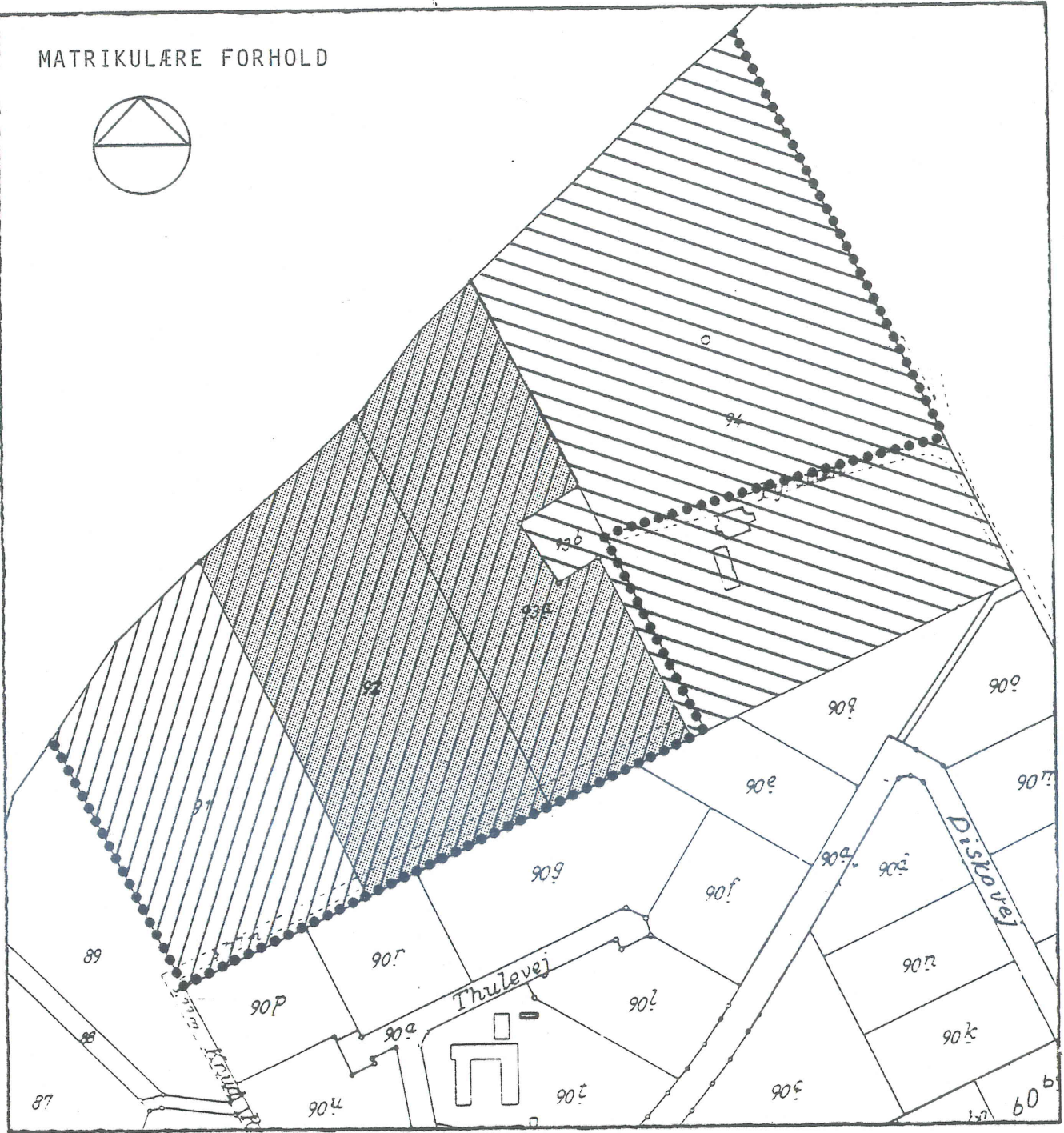

Plejeplanområde

0 100m

Mål 1:10.000

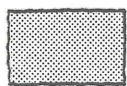
MATRIKULÆRE FORHOLD

Kommunal ejendom
matr. nr. 91, 92 og 93^a

Statsejendom
matr. nr. 94 og 93^b

Fredet areal

Plejeplanområde

0 50 100m

Mål 1:2.000

2) FREDNINGSFORHOLD

92 og 93 a - privat fredning fra 1939.

Ejendommen er overdraget kommunen til anvendelse som museum til minde om Knud Rasmussen.

Bestemmelser vedr. arealerne:

- "Det overdragne areal skal henligge som fredet areal med bevarelse af dets natur og må ingensinde udstykkes, bortset fra eventuel vejudvidelse, ej heller yderligere bebygges eller beplantes.

De nuværende beplantninger passes med eventuel udtynding eller fornyelse. Forbudet mod bebyggelse omfatter også skure, kiosker, badehuse o. lign., derimod ikke bygninger, som sognerådet og bestyrelsen anser for nødvendiggjort af hensyn til museets udvidelse eller suppleringsring. Sognerådet er ikke pligtig at bestemme sådanne nye bygninger, med mindre Rådet selv ønsker dette."

- "Kampering, teltslagning eller båltagning er forbudt. Det forbeholdes museets bestyrelse at fastsætte yderligere indskrænkende og regulerende bestemmelser i disse eller lignende henseender. Badning kan kun tillades i den udstrækning, som selve lovgivningen hjemler almenheden ret til."
- "Ejendommen må ikke yderligere pantsættes eller på anden måde behæftes."
- "Der må ikke graves grus, sten, sand el. lign. på ejendommen eller overhovedet foretages noget, der gør brud på arealets natur, som denne er ved overdragelsen."
- "Påtaleret tilkommer såvel sognerådet som museets bestyrelse."

3) HISTORISK BAGGRUND

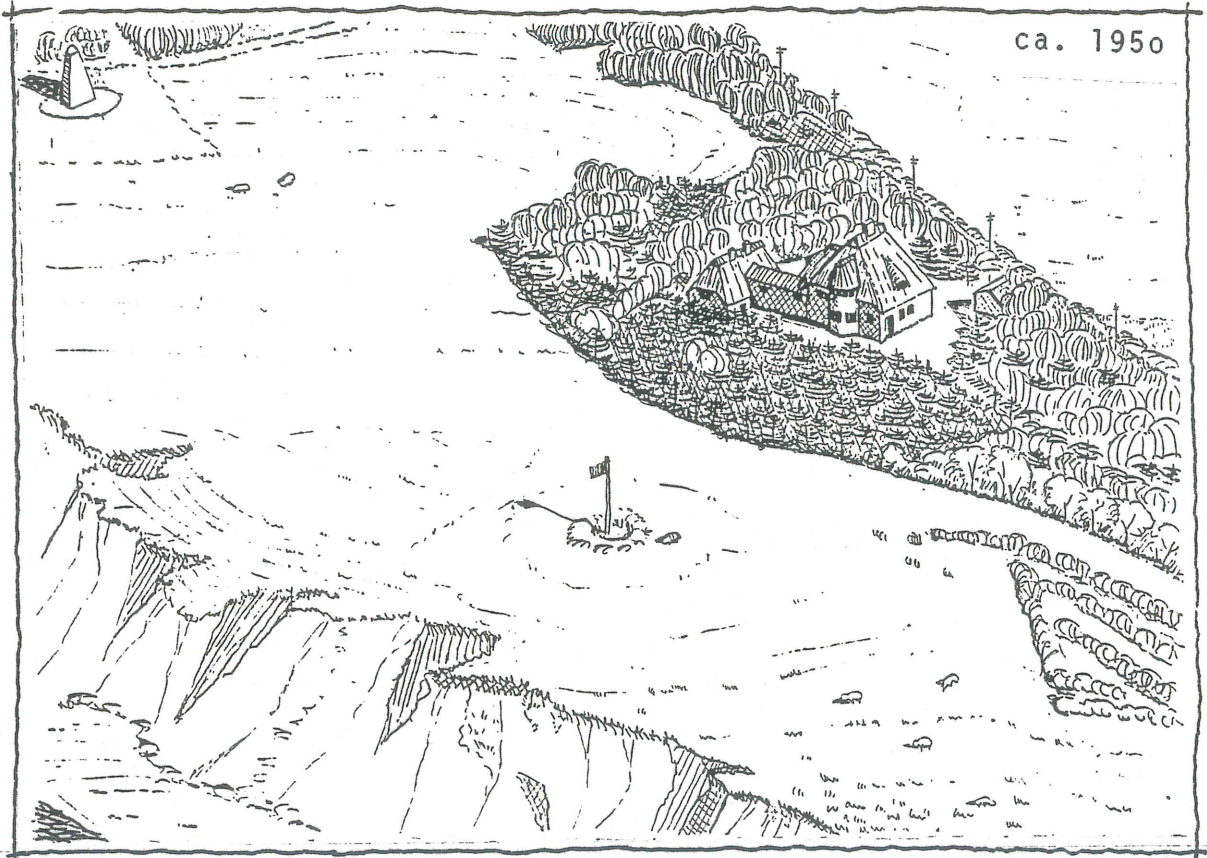
Jordbunds- og klimaforhold har betydet, at området fra før udskiftningen op til de seneste år har henligget som overdrev, afgræsset af kreaturer og får, der har holdt arealerne åbne for træagtig bevoksning.

I årene efter opførelsen af Knud Rasmussens hus i 1917 er området omkring det nuværende museum blevet tilplantet, overvejende med nåletræer (skovfyr, gran).

Skråningen øst for Spodsbjerg fyr har også været bevokset med træer siden 1920'erne.

Efter opgivelse af dyreafgræsningen er de tidligere overdrevsarealer inden for de sidste 30 år groet delvis til med krat, overvejende af rugosa-rose.

De høje havskrænter nedbrydes af havet, således at kystlinien her med årene er rykket stadig længere ind i land.

"Siden opførelsen af Knud Rasmussens hus er det førhen så åbne område groet stærkt til med træer og krat, der skjuler bygninger og udsigter og besværliggør færdsel og ophold."

EKSISTERENDE FORHOLD

Mål 1:2.000

	Løvtræsbevoksning		Lokal sti
	Nåletræsbevoksning		Udkigspunkt med bæk
	Enkeltstående løv-/nåletrær	P	P-plads
	Krat		Plejeplanområde
	Vedvarende græs		

4) INDHOLD

Knud Rasmussens museum er i dag omgivet af en tæt bevoksning bestående af en blanding af nåletræer og løvtræer, der danner en tæt skærm mod bebyggelsen mod syd. Tørringsarealerne mod kystskrænten er delvis dækket med et sammenhængende krat af roser, der visse steder danner høje vægge omkring den smalle gangsti. På de endnu åbne arealer er overdrevsvegetationen efterhånden domineret af græsarter, tidsler og sneglebælg.

Øst for mindevarden går rosenkrattet over i et krat af vilde syrener, der omkranser fyrgården.

Skråningen op mod fyrtårnet er bevokset med et krat af roser og tjørn, således at fyret ligger delvis skjult for gående på stien.

Overdrevsvegetationen, der i dag er en sjældenhed i denne del af Danmark, er omfattet af stor botanisk interesse.

De åbne kystskrænter udgør, med deres muligheder for lagfølgestudier, et geologisk interesseområde.

5) FUNKTION

Knud Rasmussens hus fungerer i dag som museum over polarforskeren og den samling af genstande, Knud Rasmussen hjembragte fra sine ekspeditioner. Museet ønskes på et tidspunkt udvidet til et polareskimoisk forskningscenter i forbindelse med en tilbygning øst for de nuværende bygninger. En stenvarde er rejst øst for museet til minde om Knud Rasmussen.

Området er et meget yndet friareal for beboere fra hele byen og turister, der går tur i og gennem området, nyder den flotte udsigt over havet og i sommerhalvåret slår sig ned på de steder, hvor roserne endnu ikke har fortrængt græsset. Gangstien gennem området forbinder Skansestien med den sti, der over Dyssebakke fører videre mod det gamle fiskerleje Kikhavn og sommerhusområderne deromkring.

Arealet omkring Spodsbjerg fyr benyttes til militære aktiviteter, og offentligheden er i dag forment adgang hertil.

6) VÆKSTBETINGELSER

Området er beliggende på de gamle randmorænebakker med en jordbund bestående af lerblandet sand, stedvis dækket af flyvesand. Arealerne danner en skråning orienteret mod syd og sydvest, afbrudt af plateauer. Mod havet begrænses fladbakken af en stejl smeltevandssands- og morænelersklint, der er udsat for en kraftig kysterosion.

På grund af den tørre, fattige jord og den vind- og saltudsatte beliggenhed etablerer kun meget robuste arter af træer og buske sig, og disse fremstår med et vindslidt udtryk. I ly af pionerarterne lykkes det efterhånden også for andre arter at vinde indpas i området, således vokser der i dag hvidtjørn op midt i de tætte bevoksninger af Rugosa-rose.

Hvor skrænterne er uden stabil vegetation i form af træer og krat, borteroderes klinten stødvis, idet vinden slider græs-tæppet ned til sandbunden.

Denne udvikling forstærkes af den megen gående færdsel langs skræntkanten.

7) HIDTIDIG DRIFT OG PLEJE

Siden etablering af træplantningen omkring museet og afgræsningens ophør er der praktisk taget ikke udført pleje af området, bortset fra rydning af stier og fjernelse af væltede træer. Dog har man, hvor vinden har åbnet huller i skrænten, i visse tilfælde opsat træfaskiner og plantet rugosaroser og har således kunnet standse vinderosionen noget.

8) VURDERING

Arealerne omkring Knud Rasmussens museum og Spodsbjerg fyr danner et velafgrænset, meget karakteristisk område, der udgør et oplagt mål for spadsereture og udflugter, og en spændende afveksling på længere ture langs nordbyens kystskrænter.

På grund af den manglende pleje er de tidligere overdrevsarealer imidlertid ved at miste det åbne præg, der førhen har været områdets særkende. Den frie udsigt og opholdsmulighederne i området som en

kontrast til den snørklede, indelukkede sti fra Skansen og fra Dyssebakken er delvis forsvundet. En del af stierne er helt groet til, og det er vanskeligt at færdes på stierne på grund af den kraftige urtvegetation.

Tilgroningen med træer og krat hindrer oplevelsen af fyret og museet. Museumsarealet fremtræder forvokset og lidt skummelt, og udsigten fra Knud Rasmussens hus er nedsat betydeligt.

Den oprindelige overdrevsvegetation vil kunne opretholdes ved igen at iværksætte græsningsdrift. På grund af områdets rekreative betydning bør åbenholdelsen af arealerne dog ske manuelt/mekanisk, selvom dette medfører, at en del af tørensarterne fortrænges.

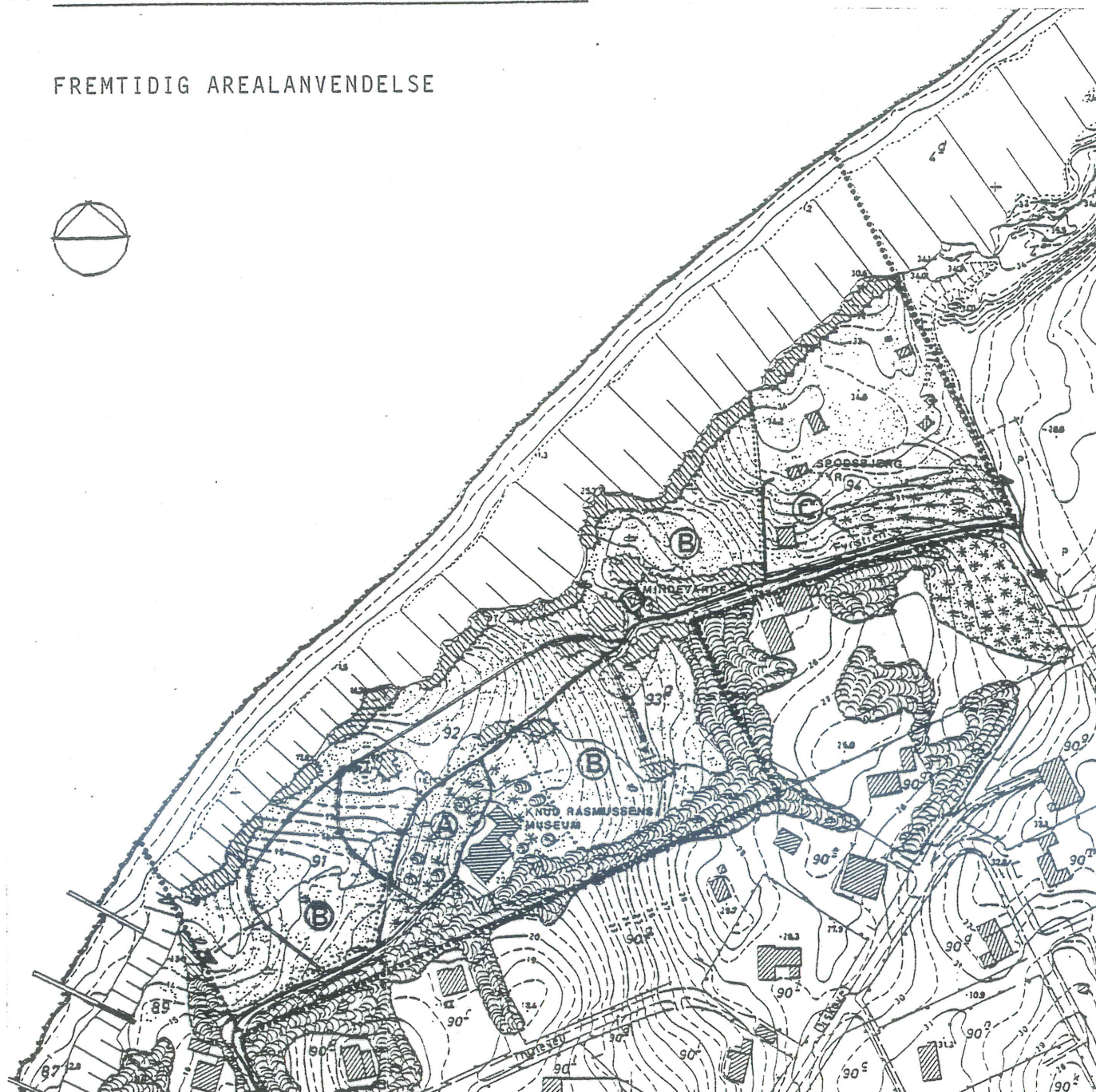
B. FREMTIDIGE FORHOLD

1) MÅLSÆTNING FOR UDTRYK OG ANVENDELSE

- Arealerne omkring museet og fyret åbenholdes som et sammenhængende rum uden samlet træ- og buskbevoksning som kontrast til de tætbeplantede tilgrænsende boligområder. Områdets overdrevskaraktæren genskæbes, således at bygningernes højtliggende, kystnære beliggenhed (så at sige "mellem himmel og hav") understreges, og udsigten herfra åbenholdes. Den rumlige afgrænsning udadtil i form af hegn og træbevoksninger bevares.
- Mindre arealer med krat etableres/bevares langs kystskrænten for at nedsætte erosion forårsaget af vind og færdsel. Langs stier og ved udsigtspunkter bevares lommer af det eksisterende krat for at kanalisere færdslen, bevare et varieret stiforløb og afskærme opholdspladserne.
- Mulighederne for gåture, leg og ophold i området forbedres ved rydning og udbedring af stierne og regelmæssig slåning af græsarealerne. Driftsformen vil begunstige en artsrig bestand af blomstrende urter, der giver variation i græsbunden igennem sommerhalvåret.
- Af hensyn til områdets daglige benyttelse som bynært friareal bør landskabsplejen udføres manuelt/mekanisk.
- Der forsøges indgået aftale med fyrmesteren om igen at åbne fyrtårnet for besøgende og således udvide områdets oplevelsesmuligheder.

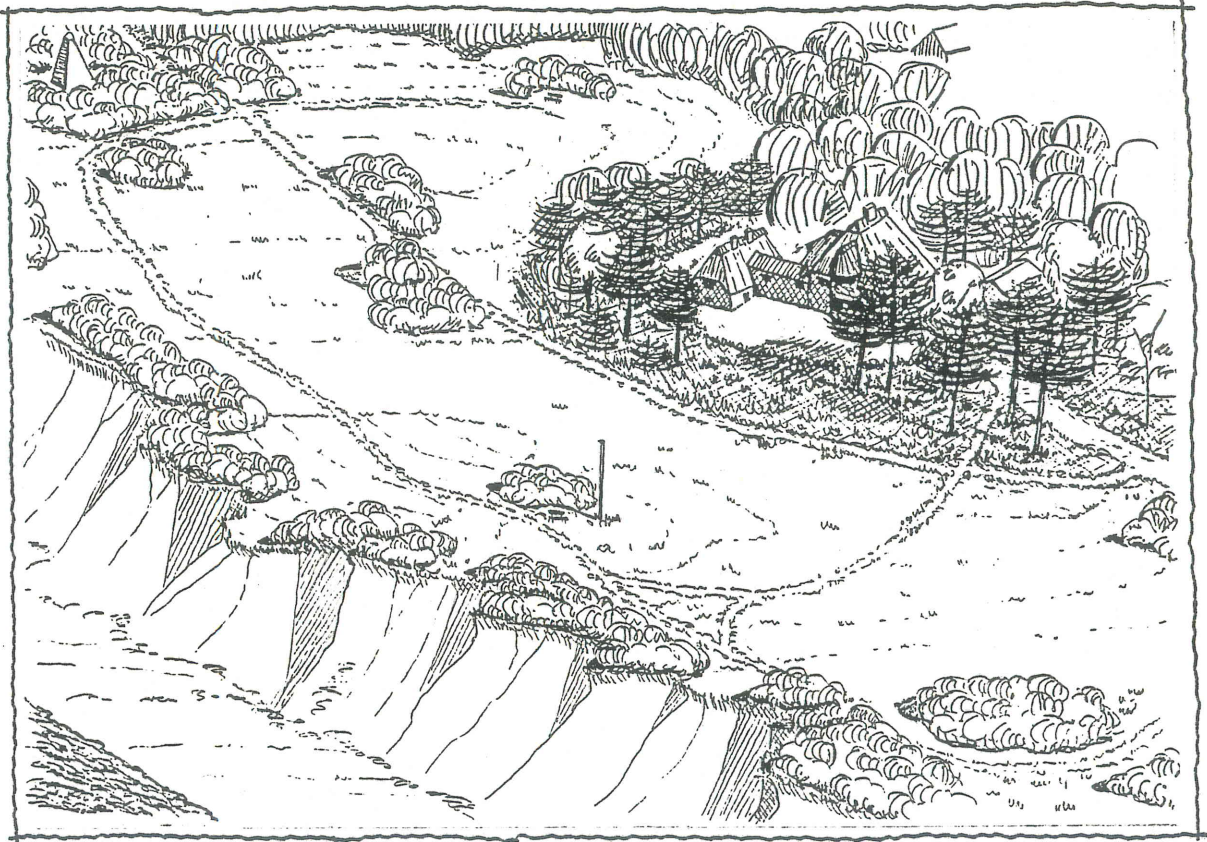
2) ÆNDRING AF TILSTAND/FREMTIDIG PLEJE

FREMTIDIG AREALANVENDELSE

Mål 1:2.000

	Løvtræsbevoksning		Grussti, min. 1,5 m bred
	Nåletræsbevoksning		Slået sti, 1 m bred
	Enkeltstående løv-/nåletrær		Mulig fremtidig stiforbindelse
	Krat		Udkigspunkt med bæk
	Vedvarende græs	P	P-plads
	Plejeplanområde		Plejeplanområde A (Se plejeplan)

"Området ved Knud Rasmussens museum efter gennemførelse af landskabspleje."

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKAL INDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
A	<p>Nord for indkørsel og øst for museum: Skovplantning især bestående af østrigsk fyr/skovfyr, ask, elm, fuglekirsebær og poppel i bund af hylde og brombær. Yderst mod nord en række sitkagran, stærkt vindslidte og delvis udgåede.</p> <p>Intentioner for pleje: Den tætte bevoksning tyndes kraftigt, således at enkelte grupper af fyr, poppel og ask bevares, og der atter bliver visuel sammenhæng mellem havskræntarealerne og museet.</p>	<p>Bevoksningen udtyndes meget kraftigt over 3 år, således at kun værdifulde eksemplarer af østrigsk fyr/skovfyr, poppel og ask bevares efter nøjere udpegning med hensyntagen til udsigt. Faldet træ, grenaffald og lign. fjernes.</p>	<p>Stødsjud og selvsåning af vedplanter ryddes hvert 3. år. Udgåede grene fjernes. Evt. senere udtynding af bevoksningen af hensyn til kroneudviklingen. Træbestandens fornys efterhånden ved indplantning af skovfyr og bevarelse af enkelte selvsåede løvtræer.</p>	<p>De bevarede nåle- og løvtræer kan forventes at lide under det større vindpres på grund af fristillingen. Situationen må følges og træerne evt. fornys. Også mu-seets tag vil blive mere udsat for vindslid.</p>
	<p>Syd for indkørsel og museum (mod helårsboelse): tæt bevoksning af gamle seljerøn, lind, birk, fyr, ahorn og poppel (i bund af brombær). Bevoksningen trænger til foryngelse.</p>	<p>Bevoksningen forynges ved udtynding og indplantning af skovfyr, birk og poppel.</p>	<p>Den gradvise foryngelse fortsættes.</p>	

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKALINDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
B	<p>Tørensarealer med kraftig urtevegetation, domineret af tidsel og sneglebælg. Større partier af krat hovedsagelig bestående af rugosa-rose, tjørn, slåen eller syren med bund af vedbend og kantet af brændenælder.</p> <p>Intentioner for pleje: Arealernes overdrevspræg genskabes, idet dog enkelte partier med krat bevares/etableres af hensyn til lægning og variation.</p>	<p>Al træopvækst og krat fjernes, på nær enkelte kratpartier omkring sti, langs kystskrænt og mod sydskel (efter nærmere udpegning iflg. principper vist på "Fremtidig arealanvendelse"). Lysstillingen må ske etapevis af hensyn til ophjælpning af tæt bundvegetation. Plantning af rugosa-roser og hvidtjørn langs skrænt.</p>	<p>Al træ- og buskopvækst fjernes uden for de udpegede krat- og hegnspartier. Arealet holdes slået 2 x årligt med opsamling af afslået materiale.</p> <p>Huller åbnet af vind/færdesel dækkes med græstørv fra områdets mindre udsatte dele.</p> <p>Evt. opvækst af træer i krat fjernes.</p>	

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKALINDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
C	<p>På skråning vest og syd for fyrtårn krat bestående af rugosa-rose, tjørn og elm.</p> <p>Intentioner for pleje: Skråningen åbenholdes med slået græs, således at der er udsigt til fyret fra Fyrstien.</p>	<p>Rydning af krat vest og syd for fyr. Lysstillingen må ske etapevis af hensyn til ophjælpning af tæt bundvegetation.</p>	<p>Fjernelse af al opvækst af vedplanter. Slåning 1 x/år.</p>	<p>Aftale om adgang til pleje må indgås med Fandsvandsdirektoratet.</p>
	<p>Østlige del af skråning mod Fyrstien med rester af gammel skovplantning af enkelte fyr og gran som overstandere over selvsået opvækst af poppel, slåen og tjørn samt nyplantede fyr.</p> <p>Intentioner for pleje: Bevoksningen bevares som en åben fyrrebevoksning, således at der er udsigt til fyret fra Fyrstien.</p>	<p>Skråningen ryddes for opvækst af løvtræer og -buske.</p>	<p>Fortsat fjernelse af opvækst af løvtræer og -buske. Senere evt. udtynding og fornyelse af fyrretræer.</p>	

OMRÅDE NR.	OMRÅDEBESKRIVELSE	RADIKALINDGREB	VEDVARENDE PLEJE	BEMÆRKNINGER
STIER	<p>Stierne i området består af trådte stier i den sandede jordbund med en typisk bredde på 3/4 m. Stierne ryddes normalt for tilgroning 2 x/år, men tillukkes i mellemtiden næsten fuldstændigt af urter og krat. Visse stier er i dag ganske tilgroede.</p>	<p>De med angivne stiforløb ryddes for træer og krat i 1,5 m bredde og stabiliseres med grus i 1 m bredde. De med angivne stiforløb slås 2 x/år i 1 m bredde.</p>	<p>Afslåning af vegetation i henholdsvis 1,5 og 1 m bredde 2 x/år. Løbende opfyldning af huller.</p>	
SKILTE	<p>Vejvisere findes i form af forskellige mere eller mindre tydelige skilte ved P-pladser ved indgangen til Knud Rasmussensvej og Fyrstien.</p>	<p>Ensartede vejvisere opsættes som vist på kort. Ved museet og Fyrstien opsættes kort med beskrivelse af området.</p>	<p>Vedligeholdelse og rydning omkring skilte og kort.</p>	<p>Skilte og kort samme som ved øvrige grønne områder.</p>

BILAG 1

FLORALISTE

Palle Gravesen: Oversigt over botaniske lokaliteter, 1. Sjælland, Fredningsstyrelsen 1979.

45b/54 Kysten mellem Hundested og Kikhavn

Ved Spodsbjerg findes stejle smeltevandssands- og morænelersklinter, stedvis med flyvesand på toppen. På grund af den kraftige kysterosion mangler partier med krat eller anden stabil skræntvegetation for en stor del, og på de nøgne skrænter har en række agerukrudsarter (eller arter forvildede fra dyrkning) fundet indpas. Floraen omfatter bl. a. *lucerne, *segl-sneglebælg og sand-lucerne (alle i mængde), *følfod, *læge-oksetunge, gul evighedsblomst, sand-hjælme, marehalm, *ager-snerle, mark-krageklo, nikkende kobjælde, sandstar, bidende stenurt, rundbælg, læge-øjentrøst, blodrød storkenæb, blåhat, *brombær, dansk astragal, gul reseda, *kløvplade og bukketorn. I væld optræder glanskapslet siv, følfod og lådden dueurt.

Kilder: 1267, 1593.

Egen registrering juni 83 af tørrengsarealerne:

Foruden de med • mærkede arter:

Hindbær, agertidsel, brændenælde, hundegræs, dunet havre, draphavre, eng-rapgræs, lund-rapgræs, rugosarose, hvidtjørn, slåen.